Humanitas

van mens tot mens

MM

jaargang 47 december 1999 nr. 10

- **Humanitas begeleidt** jongeren naar volwassenheid
- **Ineke van der Wel:** nieuwe voorzitter
- **Schrift 2000** maakt emoties los

Ook vrijwilligers krijgen Van Mens Tot Mens

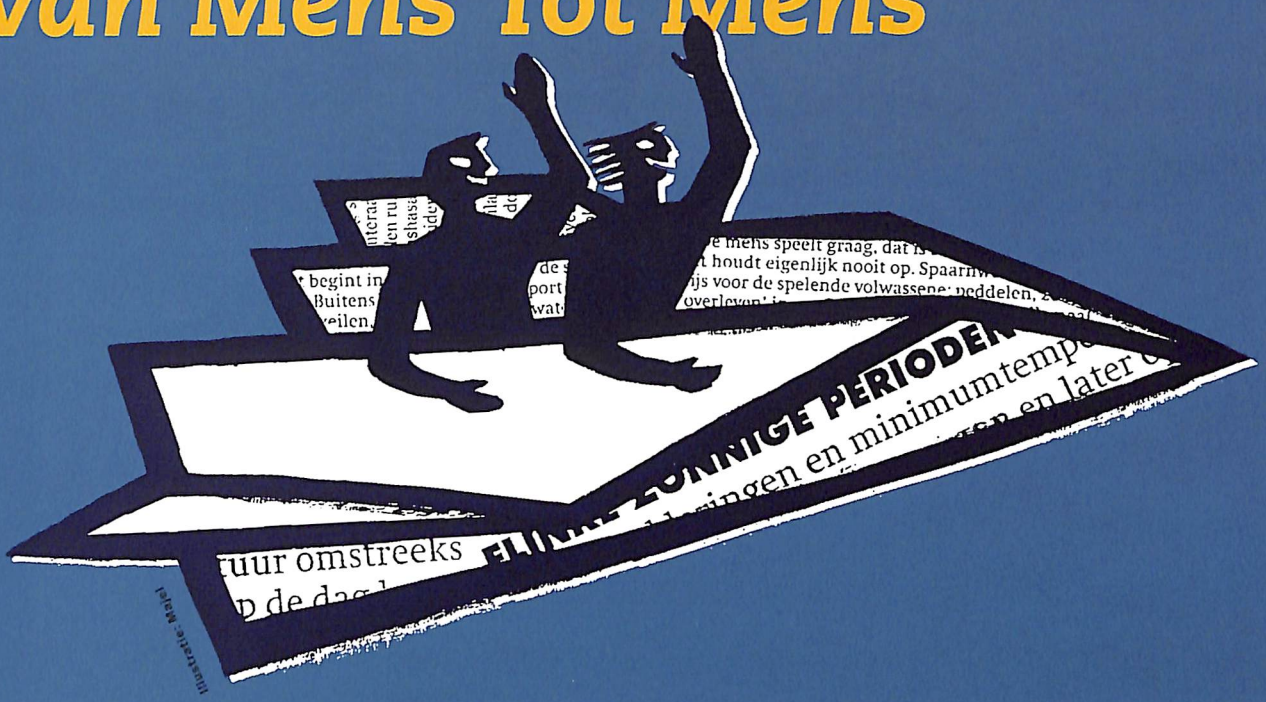

Naast de leden en donateurs van Humanitas ontvangen ook alle vrijwilligers van Humanitas tien keer per jaar Van Mens tot Mens. Het is van belang dat iedereen op de hoogte wordt gehouden van alle activiteiten en al het nieuws van Humanitas. Elke afdeling van Humanitas kan de namen en adressen van haar vrijwilligers aan de redactie doorgeven. Alle vrijwilligers zullen dan zo spoedig mogelijk in het lezersbestand worden opgenomen. Vrijwilligers die nog geen Van Mens tot Mens ontvangen kunnen hiervoor contact opnemen met hun afdeling.

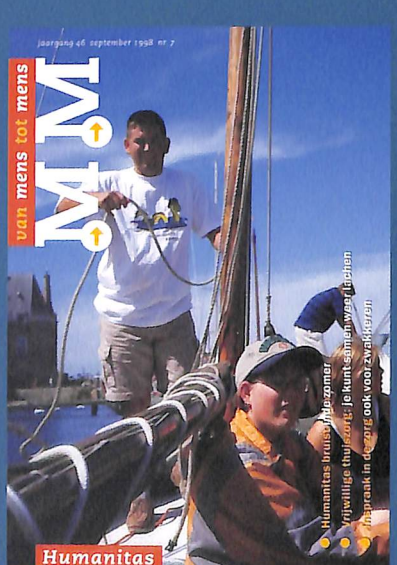

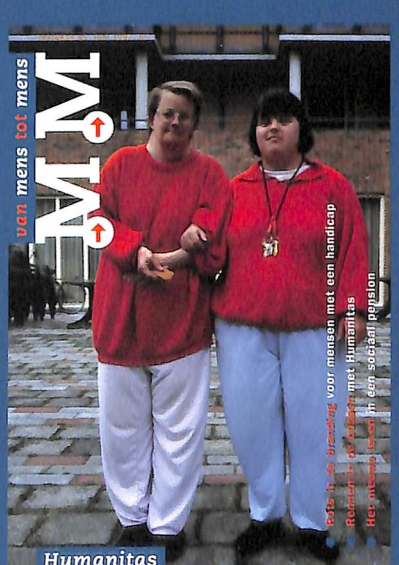

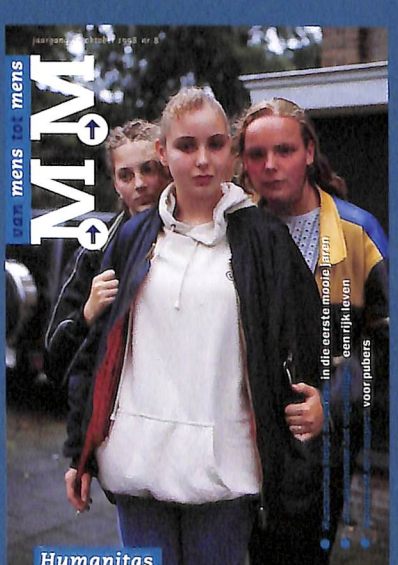

Humanitas

Voor meer informatie
redactie Van Mens Tot Mens
✆ 020 · 5231100

inhoud

van mens tot mens

VM

4 **Humanitas Nieuws**
Vrijwilligers naar de gevangenis.

6 **'Wonen, werken en een leuk meisje hebben'**
Begeleid kamerwonen in Sneek.

8 **'Verbonden met de wortels van Humanitas'**
Ineke van der Wel, nieuwe voorzitter Humanitas.

10 **Hart op de tong**
Schrift 2000 geeft mensen de kans emoties en ervaringen vast te leggen.

12 **Dagboek van een vrijwilliger**
J. Oltmans, Protecta: financieel beheer.

13 **Zusters**
Nieuws van zusterorganisaties van Humanitas.

14 **Het Moment**
Wethouder opent Home-Start.

15 **Afdeling Voorne-Putten en Rozenburg**
Humanitas staat in Spijkenisse weer op de kaart.

16 **Agenda**

17 **Organisatie**
Nieuws voor kader en bestuurders.

18 **Postbus 71**
Mr. Ton van de Brink beantwoordt brieven van lezers.

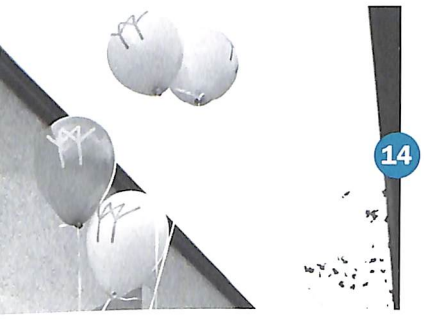

Jaargang 47 december 1999 nr. 10

Van Mens Tot Mens
is het tijdschrift van Humanitas,
vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Humanitas

Bedankt en succes

Wat heeft Humanitas met een voorzitter, de baas van een bestuur, te maken? Eigenlijk alles en niets: hij is er, je kunt erop rekenen. Alleen dat gevoel al is belangrijk. Hij houdt op gezette tijden in de gaten of we als geheel in de richting gaan die strookt met overeengekomen ambitie en strategie. Tegelijk kun je op basis van die strategie zelf de dingen doen die nodig en afgesproken zijn: doen wat je moet doen dus. Een goed bestuur (en de voorzitter voorop) is eigenlijk net als een goede buur: hij is er als ie nodig is en blijft op afstand als ie overbodig is.

In de afgelopen jaren zijn er duidelijk momenten geweest waarop een voorzitter nodig was: niks afstand, maar aanwezig zijn, optreden, bijsturen en randvoorwaarden stellen om de werkorganisatie de richting, de maatregelen en de veiligheid te bieden waaraan zij behoefte heeft. Om dan, als de boel op spoor is, een stapje terug te doen en het vertrouwen te geven waarmee de mensen van Humanitas zich kunnen waarmaken. Onder leiding van George Brouwer is dat allemaal gebeurd. Omdat velen in de werkorganisatie hem daarin wellicht niet vaak in levende lijve hebben zien opereren, is het des te belangrijker om het hier te noemen: want dat werk van een voorzitter (en zijn bestuur) is uiteindelijk de basis waarop iedereen zijn of haar werk kan doen.

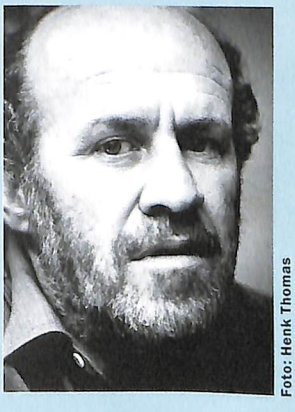
Foto: Henk Thomas

Vanaf 20 november heeft Humanitas een nieuwe voorzitter en voor de eerste keer in de geschiedenis van Humanitas is dat een vrouw. In dit nummer van Van Mens Tot Mens kunt u kennis met haar maken. Ineke van der Wel is voorzitter geworden van een organisatie die volop in beweging is, met veel ambitie en met veel motivatie. We verheugen ons op de komende periode. George bedankt, Ineke succes.

Marius Ernsting
directeur Humanitas

Bent u actief voor Humanitas? Vertel hier waar u mee bezig bent.

Foto: Marianne Keita/Humanitas

In Madrid was veel internationale belangstelling voor de presentatie van de activiteiten van Humanitas.

Praten over de dood in Friesland

In zes Friese gemeenten loopt dit najaar en komende winter de cursus *Praten over de dood*. Een groep vrijwilligers van Humanitas, het Humanistisch Verbond en de AVVL heeft daartoe het initiatief genomen. Praten over de dood wordt gehouden in Leeuwarden, Sneek, Drachten, Franeker, Oosterwolde en Heerenveen. Het gaat om zes bijeenkomsten, waarin deelnemers met elkaar ervaringen en informatie uitwisselen onder deskundige begeleiding en aan de hand van het boek *Praten over de dood verrijkt je leven*. Meer informatie: Projectgroep Praten over de dood, Friesland, telefoon 058 · 288 64 08 (dhr. G.de Vries).

Adressenbestand Humanitas

Het adressenbestand van Humanitas wordtbijgewerkt en geactualiseerd. Hoewel daarbij de grootst mogelijke zorgvuldigheid wordt betracht, kunnen er bij bijvoorbeeld titulatuur of voorletters toch fouten insluipen. De administratie van Humanitas wordt daarvan graag op de hoogte gebracht, zodat onjuistheden kunnen worden rechtgezet. Dat kan telefonisch of door middel van een kaartje naar het Landelijk Bureau, afdeling ledenadministratie, Antwoordnummer 10155, PA Amsterdam. Een postzegel is niet nodig.

Rouwbegeleiding in Groningen

De werkgroep rouwbegeleiding van Humanitas afdeling Groningen organiseert voor januari 2000 weer een lotgenotengroep. Deze groep is voor iedereen toegankelijk die een dierbare door de dood verloren heeft en hierover wil praten met gelijkgestemden. De groep komt acht keer bij elkaar op de donderdagavond van 19.00 tot 21.00 uur in het centrum van Groningen. Inlichtingen: telefoon 050 · 312 06 33 (Neeltje Bakker).

Humanitas scoort in Madrid

De delegatie van Humanitas maakte met een presentatie over multiculturreel vrijwilligerswerk grote indruk tijdens de achtste Internationale Workshop Vrijwilligerswerk in Madrid half oktober. Als een van de weinige deelnemers had Humanitas vrijwilligers afgevaardigd naar de bijeenkomst. Bovendien putten de afgevaardigden uit hun eigen ervaring met de drie projecten die zij onder de aandacht brachten. Die hadden betrekking op inburgering van nieuwkomers, het project SAMen (voor migrantenvrouwen) en het boommodel, psycho-sociale ondersteuning van nieuwkomers in de zoektocht naar een nieuwe identiteit in Nederland. Deze initiatieven lopen in het district Noord van Humanitas. De delegatie op haar beurt deed ook veel inspiratie op. Bijvoorbeeld door de samenwerking in Engeland tussen Shell en een organisatie die steun verleent aan daklozen. Werknemers van Shell fungeren als maatjes van daklozen. Samen trekken zij er regelmatig op uit voor een kopje koffie, een wandeling of een andere activiteit. Daarnaast liet Humanitas zich inspireren door een Europees uitwisselingsprogramma voor vrijwilligers, gesubsidieerd door de Europese Commissie. Door dit programma kunnen vrijwilligers met subsidie van de EU bij een buitenlandse vrijwilligersorganisatie werken. Mogelijk is dat een aantrekkelijke mogelijkheid om vrijwilligers internationale ervaring te laten opdoen.

Voorpret voor de vrijwilligers

De speelgoedzaak Bart Smit ging eind november een maandagochtend uitsluitend open voor de vrijwilligers van Humanitas afdeling Leeuwarden. Zo konden zij hun Sinterklaasinkopen doen ten behoeve van de Sinterklaasactie. Gewapend met vele wensenlijsten van even zovele kinderen, gingen de vrijwilligers aan de slag. Bart Smit gaf extra korting en gratis inpakpapier toe. Dit jaar werden extra veel inkopen gedaan, want naast de jaarlijkse giften van de leden voor jeugdwerk ontving de afdeling een schitterende gift van de Friese Motorclub van 10.000 gulden. De vrijwilligers pakten met veel plezier de cadeaus in, waarna de Pieten op pad werden gestuurd. De adressen van alle kinderen kreeg Sinterklaas van scholen, maatschapppelijk werk, de sociale dienst en via leden van Humanitas. Voor het Blijf-van-mijn-lijf Huis had Humanitas ook nog een mand in petto.

Vrijwilligers van Humanitas Leeuwarden zien de blije gezichten al voor zich.

Foto: Humanitas Afdeling Leeuwarden

Kopij kunt u sturen naar de redactie.

Een volledig verslag van de driedaagse Internationele Workshop Vrijwilligerswerk is opvraagbaar bij het Landelijk Bureau van Humanitas (Annette Jansen), telefoon 020 · 523 11 00.

Vrijwilligers naar de gevangenis

De afdeling Arnhem van Humanitas werft vrijwilligers die gedetineerden in de huizen van bewaring in Arnhem Zuid en Noord bezoeken. Zij bieden door regelmatige bezoeken en gesprekken ondersteuning aan gedetineerden, met name aan diegenen die weinig bezoek krijgen. De vraag waarvoor gedetineerden achter de tralies zitten komt niet aan de orde en vrijwilligers worden daarvan ook niet op de hoogte gesteld. Dit project is een initiatief van BelangenOverleg Niet-Justitiegebonden Organisaties (BONJO), die de uitvoering overlaat aan Humanitas. Anne Lenders van de afdeling Arnhem zorgt ervoor dat geïnteresseerden een training krijgen van vier dagdelen. Daarin staat onder meer een bezoek aan de gevangenis op het programma. 'Mensen moeten zich wel kunnen onderwerpen aan de regels die gelden in de gevangenis', zegt Lenders. 'Dat betekent dat zij zich net als andere bezoekers moeten laten controleren.' Gedetineerden die contact willen met een vrijwilliger kunnen dit melden bij de humanistisch geestelijk raadsvrouw. Een vrijwilliger kan zich altijd terugtrekken als die tegen zijn of haar zin wordt geconfronteerd met persoonlijke ontboezemingen over de aard van een delict. Ook gedetineerden zijn vrij om het contact met vrijwilligers te verbreken. Lenders hoopt dat de bezoekgroep voor het eind van het jaar operationeel is. Meer informatie: A. Lenders, telefoon 024 · 373 36 95 of BONJO telefoon 020 · 523 11 00.

Jongeren praten met jongeren over verlies

'*Zwart gat – Leeg – Vol – Met tranen*' Dit zelfgemaakte gedichtje las een van de deelnemers voor tijdens de lotgenotendag voor jongeren met een verlieservaring. Onder leiding van Ingrid Ernsting en Korry Rutgers-Timmers van de afdeling Amsterdam, praatten 13 jongeren (deze keer alleen meisjes) in de leeftijd van 15 tot 23 jaar over een ingrijpend verlies in hun leven. Op deze dag werd weer duidelijk dat er een grote behoefte onder de jongeren bestaat om over hun ervaringen te praten. Ongeveer de helft van de meisjes meldden zich aan nadat zij een artikel over het project in een meidenblad hadden gelezen.

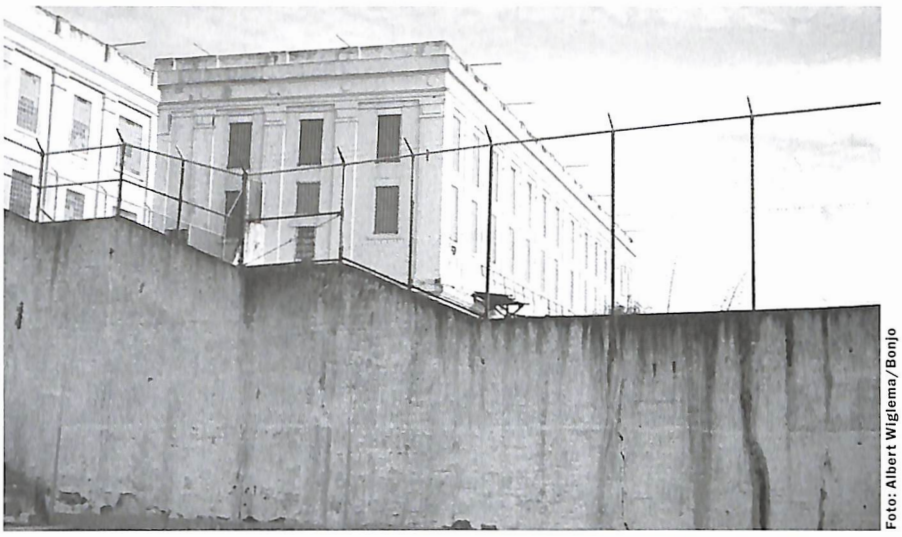

Foto: Albert Wiglema/Bonjo

■ **Humanitas werft vrijwilligers voor bezoek aan gevangenen.**

■ De werkgroep Steun bij Rouw van de afdeling **Dordrecht en omstreken** zoekt vrijwilligers die mensen die een verlies hebben meegemaakt helpen om de balans in hun leven terug te vinden. Huisbezoek is hier een veelgebruikte vorm van steun. Daarnaast worden lotgenotenbijeenkomsten georganiseerd om samen gemeenschappelijk verlies te delen. Inlichtingen en aanmeldingen: mevrouw Balm, telefoon 078 · 616 66 37.

■ Humanitas afdeling **Purmerend** is op zoek naar nieuwe bestuursleden. Naast een afdelingsvoorzitter zoekt Purmerend ook een projectleider vrijwilligerswerk. De voorzitter geeft leiding aan het bestuurlijke werk en het onderhouden van contact van de afdeling met de overheid. De projectleider is verantwoordelijk voor het management van nieuwe projecten. Inlichtingen bij Erik Stibbe (secretaris) telefoon 0299 · 425 989.

■ In de gemeenten Westerveld, Meppel en De Wolden zoekt de afdeling **Assen** gastouders en -gezinnen voor een nieuw logeerproject. Dat brengt kinderen met licht problematische achtergronden tijdelijk onder bij gastgezinnen. Zodoende hebben de ouders van deze kinderen even rust voor zichzelf of voor andere gezinsleden. Aanmeldingen als gastgezin bij Lia en Wim de Lang, telefoon 0522 · 260 877.

■ De afdeling **Kanaalstreek** zoekt vrijwilligers voor haar nieuwe project Home-Start, opvoedingsondersteuning bij gezinnen met jonge kinderen. De hulp is van vriendschappelijke aard. Vrijwilligers moeten ervaring hebben met het opvoeden van kinderen. Belangstellenden kunnen contact opnemen met mevrouw Posthumus in Ter Apel, telefoon 0599 · 58 22 28.

■ De afdeling **Delft** zoekt vrijwilligers voor haar project Vriendschappelijk Huisbezoek. Dit project loopt al enige tijd. Vrijwilligers brengen eens in de twee weken bezoeken aan mensen die in een sociaal isolement terecht zijn gekomen. Informatie: mevrouw Tolsma, telefoon 015 · 369 56 88.

■ Ook in de gemeente Marum en Grootegast zoekt Humanitas afdeling **Westerkwartier** vrijwilligers die mensen thuis willen bezoeken voor een praatje, samen boodschappen doen of een wandeling. Dit is vooral bedoeld voor ouderen, gehandicapten of langdurig zieken. Inlichtingen: mevrouw G. van Eck, telefoon 0594 · 644 004.

■ **Home-Start Den Haag** zoekt vrijwilligers die ouders, meestal moeders, steunen bij de opvoeding van kinderen tot 6 jaar. Het contact is gebaseerd op vriendschap. Soms is het moeders even te veel en dan is begrip en gezelligheid net voldoende om het weer aan te kunnen. Vrijwilligers kunnen zich aanmelden bij Home-Start Den Haag, telefoon 070 · 389 77 45.

■ De afdeling **Smallingerland** zoekt vrijwilligers om meerdere projecten op te kunnen zetten. De afdeling is actief op het gebied van kindervakantiekampen, Home-Start (opvoedingsondersteuning), verstandelijk gehandicapten en oppasactiviteiten. Zij wil zich meer gaan richten op allochtonen, bijvoorbeeld islamitische vrouwen. Interesse in mensen staat voorop. Nieuwe vrijwilligers krijgen eventueel een cursus. Inlichtingen: Geertje van Kalsbeek, telefoon 0512 · 512 259.

Soms hebben jongeren niet de vaardigheden om op eigen benen te staan als zij hun ouderlijk huis verlaten. Humanitas in Sneek biedt hen ondersteuning, zodat zij de gelegenheid krijgen om zelfstandig te worden. 'Ik wilde op voetballen, maar ik wist niet hoe ik mij bij de club moest aanmelden.'

BAMBER DELVER

BEGELEID

Leren om volwas

'IK WOONDE VROEGER IN Den Haag met mijn moeder, zeven broers en drie zusjes. Ik ben daar opgegroeid maar Den Haag is zo'n grote stad. Ik voelde mij er verloren en het ging niet goed met mij. Eén van mijn zusters verhuisde naar Sneek en bij haar ging ik regelmatig logeren. 'Hier wil ik wonen', zei ik haar. Ik voel me hier veel meer thuis, in Friesland wil ik mijn eigen leven opbouwen. Het is wel wennen maar daar leer ik van.'

Harun Yilmazer (20) is een van de deelnemers aan het begeleid wonenproject van Humanitas in Sneek. Op driejarige leeftijd verhuisde zijn moeder met alle kinderen naar Nederland. Sinds juni woont hij in de Schoolstraat in Sneek. Zijn kamer heeft hij samen met zijn begeleider Gosse Vellinga ingericht, vrijwilliger van Humanitas. Het ziet er gezellig uit. Veel posters van Haruns idolen zoals de *rapper* 2Pac en de reggaezanger Bob Marley. Wat foto's van zijn familie en een kaart van zijn geboorteland Turkije.

Op het adres in Sneek wonen drie jongeren die onder begeleiding van vrijwilligers van Humanitas een steuntje in de rug krijgen. Het zijn geen probleemjongeren, maar wel jongeren die nog niet op eigen benen kunnen staan. Daarvoor moeten zij nog het één en ander leren, anders bestaat de kans dat zij toch in moeilijkheden komen.

'Jongeren horen in hun opvoeding een rugzakje mee te krijgen waar allerlei vaardigheden en kennis in zitten. Helaas hebben deze jongeren dit om uiteenlopende redenen onvoldoende meegekregen', omschrijft coördinator Esther Roosen het doel van het begeleid wonenproject. 'Wij proberen hen dat alsnog mee te geven, zodat ze voldoende uitgerust de maatschappij in kunnen.'

Harun heeft veel te leren, merkt hij. 'Ik heb weinig zelfvertrouwen en dat heb je nodig als je volwassen wilt worden.

Steun en toeverlaat

Ik vind het moeilijk om iets te ondernemen, daar heb ik Gosse voor. Hij helpt me zodat ik het later zelf kan gaan doen.' Gosse Vellinga is Haruns steun en toeverlaat. Twee maal in de week komt hij langs. 'Harun heeft thuis niet geleerd op een gewone manier voor zichzelf op te komen, met sociale vaardigheden en zonder agressie. De jongeren die aan dit project meedoen krijgen minimaal acht maanden de tijd om dat te leren. Ze komen hier na een intake wonen en worden door vrijwilligers begeleid. Na acht maanden is het de bedoeling dat ze verhuizen en op eigen benen staan. Die periode is vaak te kort. Er is met die jongeren zoveel aan de hand dat niemand kan verwachten dat ze het in deze tijd zelf kunnen oplossen. In januari zijn ook voor Harun de acht maanden afgelopen. Hij heeft er al naar gevraagd, maar we hebben hem al op het hart gedrukt dat hij langer kan blijven. Het gaat nu net zo goed. Zonde om hem nu de maatschappij in te sturen, daar is het nog veel te vroeg voor.'

'Ik ben nog aan het leren, dat gaat langzaam maar het lukt me wel', voegt Harun toe. 'Ik wilde bijvoorbeeld op voetballen, maar ik wist niet hoe ik me bij een club moest aanmelden. Daar zag ik erg tegenop. Zonder begeleiding zou ik er niet eens aan zijn toegekomen. Zo is het elke keer: ik wil iets maar doe het uiteindelijk niet omdat ik niet doorzet.'

Dus gingen Harun en Gosse naar een

'Het is wel wennen, maar daar leer ik van'

WONEN-PROJECT IN SNEEK

sen te worden

■ **Harun Yilmazer (rechts) met Esther Roosen en vrijwilliger Gosse: 'Ik ben gelukkig als ik kan wonen en werken en een leuk meisje heb'**

voetbaltraining om eens te kijken. Harun was meteen enthousiast. 'Wij stonden aan de zijlijn en Harun zag hoe leuk het was', herinnert Gosse zich. 'Wij zijn gaan praten met de voetballers en de club. In dit project wijzen wij jongeren de weg, omdat zij die uit zichzelf niet kunnen vinden. Dat geldt voor iets eenvoudigs als een voetbalclub, maar ook voor werk, scholing en de gang langs officiële instanties waar je in deze maatschappij mee te maken krijgt. Zoals bij het vinden van een huis. Financiën spelen bij veel van deze jongeren een belangrijke rol. Zij bouwen in de loop der jaren schulden op, ook Harun. Wij pakken niet alleen de schuld aan, wij gaan ook met de jongeren praten hoe zij financiële problemen kunnen voorkomen. Ze leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leven en niets af te schuiven op anderen.'

Harde muziek

Het huis in de Schoolstraat kent regels. Harun somt ze op: 'Je moet rekening met elkaar houden, geen harde muziek bijvoorbeeld. Rommel opruimen. Vriendelijk tegen elkaar zijn. Tegen je begeleider moet je eerlijk zijn, als je afspraken hebt gemaakt moet je die nakomen. Je mag ook niet blowen in huis.'

Onder begeleiding wonen is een oefening voor de toekomst, vertelt Esther Roosen. 'Het gaat allemaal om verantwoord leven. Dat verwacht de maatschappij van je. Niet louter en alleen voor jezelf leven, maar je gedragen als lid van de samenleving. Het is opvallend hoe de jongeren hier veranderen. Dat geldt niet voor iedereen maar wel voor Harun. Voor hem gaat er een wereld open.'

'Nu ik hier woon merk ik hoe nonchalant sommige jongeren met hun leven omgaan'

'Nu ik hier woon merk ik hoe nonchalant sommige jongens met hun leven omgaan', zegt Harun. 'Zij leven in het hier en nu maar denken niet na over hoe het later moet. Zo heb ik ook geleefd. Ik dacht nooit na over wat ik met mijn leven wilde. Maar nu weet ik dat je voor je eigen daden opdraait, wat je ook doet. Maak je schulden, dan moet je het uiteindelijk zelf betalen en zo is het met alles.'

Harun weet intussen wat hij van het leven verlangt. 'Als ik op mijzelf woon wil ik een studie volgen. Nu werk ik als bijrijder in een Kringloopwinkel, maar dat kan ik niet mijn hele leven lang blijven doen.

Automonteur

Mijn droom is om automonteur te worden. Daar heb ik voor geleerd, maar de studie heb ik nooit afgemaakt. Dat wil ik weer gaan doen. Ik wil werk doen waar ik zin in heb en waarmee ik geld kan verdienen. Het liefste wil ik later in een BMW rijden en in een mooi huis wonen.'

Gosse onderbreekt hem: 'Eerst maar eens je studie. Vier dagen in de week werken en één dag studeren, dat zou heel goed voor je zijn. Verwacht niet dat je zoveel verdient als monteur dat je in een dikke BMW kunt rijden.' Harun relativeert: 'Dat weet ik ook wel – Ik ben gelukkig als ik kan wonen en werken en een leuk meisje heb . Dat gaat mij zeker lukken.'

Foto: Henk Thomas

Met de benoeming van Ineke van der Wel op 20 november heeft Humanitas haar eerste vrouwelijke voorzitter. Van der Wel, 25 jaar getrouwd en moeder van twee dochters (22 en 24), is sinds 1989 burgemeester van Warmond waar zij de portefeuille welzijn beheert. Voordat ze burgemeester werd was zij wethouder van Goor (Overijssel) en lerares Nederlands. 'Altijd heb ik vrijwilligerswerk gedaan.'

JACQUELINE KENKEL

NIEUWE VOORZITTER HUMANITAS

'IK KEN HUMANITAS AL EEN TIJD omdat ik mij al zo lang met welzijnswerk bezighoud. Ik was nog geen lid, wel van het Humanistisch Verbond. Ik voel mij echter verbonden met de wortels van Humanitas, met het niet-confessionele maatschappelijk werk van na de Tweede Wereldoorlog. Vanaf 1980 ben ik als lid van de Partij van de Arbeid actief in de politiek. Het kon bijna niet anders dan dat ik de organisatie moest tegenkomen. Het inzetten voor Humanitas ligt in de lijn van waar ik mee bezig ben. Het inzetten voor de samenleving heb ik altijd belangrijk gevonden. Altijd heb ik

■ **Ineke van der Wel: 'Mijn inzet voor Humanitas ligt in de lijn van waar ik mee bezig ben.'**

'Hier breng ik mijn idealen in de praktijk'

vrijwilligerswerk gedaan. Dat varieerde van *klaarover* zijn tot secretaris van het Nivon. Sinds ik burgemeester ben is het moeilijk om uitvoerend vrijwilliger te zijn. Ik kan niet elke week beschikbaar zijn voor bijvoorbeeld vriendschappelijk huisbezoek. Daarom komt het in deze periode toch neer op bestuurswerk, alhoewel ik mij aangetrokken blijf voelen tot praktisch vrijwilligerswerk. Natuurlijk ben ik ook in Warmond bezig met welzijn, dat heb ik daar in mijn portefeuille. Ik houd mij bezig met alle onderwerpen op dit terrein, van asielzoekersopvang tot ouderenzorg. Maar als portefeuillehouder gaat het daarbij toch meer om het scheppen van voorwaarden. In de politiek moet men vaak compromissen sluiten en draagvlakken creëren voor bepaalde besluiten. Humanitas is erop gericht om problemen gelijk aan te pakken, er zit geen politieke laag tussen. Daardoor kan ik mijn idealen hier direct in de praktijk brengen.

'Het kon bijna niet anders dan dat ik Humanitas moest tegenkomen'

Ik werd voor het voorzitterschap benaderd door Humanitas. Meerdere mensen waren uitgenodigd om zich kandidaat te stellen. Vanaf het begin voelde ik mij helemaal geen vreemde bij Humanitas. Ik had meteen leuke gesprekken met prettige mensen over onderwerpen die mij aanspraken. Ik denk dat ik mijn burgemeesterschap en mijn vrijwilligerswerk bij Humanitas goed kan combineren. Ik moet open zijn over mijn taken bij Humanitas en andersom geldt dat ook. Mijn taak is om te zorgen dat Humanitas in bestuurlijk opzicht goed draait.

Toch wil ik niet alleen op afstand besturen. Ik ben deel van de organisatie, ik ben ook een vrijwilliger. Het werk van Humanitas sluit aan bij de thema's in mijn leven. Humanitas kan negatieve ontwikkelingen tegengaan: de ontwikkeling naar een samenleving waar alleen maar gekocht en afgekocht wordt en waar mensen zich proberen afzijdig te houden van maatschappelijke problemen. De individualisering van de samenleving neemt grote vormen aan. Maar daar zitten ook positieve kanten aan. Ik ben er dan ook niet voor om met zijn allen onder een grote collectieve deken te liggen waar geen eigen initiatief of verantwoordelijkheid genomen wordt. We moeten bij Humanitas mensen ruimte bieden waarin zij iets voor een ander kunnen betekenen zonder dat dat meteen in geld uitgedrukt wordt.

We leven in een tijd die ons allerlei nieuwe vragen stelt. Dertig jaar geleden was onze samenleving helder, verzuild, ieder wist zijn plaats. Nu komt de hele wereld bij ons binnen. Er zijn allerlei invloeden en nieuwe mensen die ons vragen stellen over onze eigen normen en waarden. Onze samenleving verandert, maar wij weten nog niet hoe en waar naar toe. Dat betekent dat wij ons steeds moeten afvragen waar we staan. Dat wil niet zeggen dat wij onze waarden moeten loslaten, de waarden waarop ons werk en onze levensvisie is gebaseerd. Als wij die zouden loslaten zijn we Humanitas niet meer.

Maar we kunnen ons niet terugtrekken in ons eigen groepje. Humanitas is nog steeds een overwegend witte, Nederlandse organisatie. Dat moet veranderen. Ik kijk ook als een witte Nederlandse naar onze samenleving. Maar het is belangrijk om je af te vragen hoe je de invloeden van de globalisering van de samenleving in de organisatie meeneemt. Wanneer we dat niet doen komen we tot stilstand en kunnen we geen rol van betekenis meer vervullen. De maatschappelijke machten en krachten zijn te groot om te doen alsof alles bij het oude blijft.

'Ik ben er niet voor om met zijn allen onder een collectieve deken te liggen'

Naam	Ineke van der Wel
Leeftijd	49
Woonplaats	Warmond
Beroep	Burgemeester van Warmond
Bijzonderheden	Voorzitter van Humanitas

De voortschrijding van de informatietechnologie is een ander belangrijk thema voor mij. Moderne middelen zullen ook ons werk bij Humanitas beïnvloeden: zal het straks zo zijn dat we onze oude buurvrouw niet meer hoeven te bezoeken? Of heeft zij dan meer contact met iemand aan de andere kant van het land via het internet? Laten we over deze ontwikkelingen ons standpunt steeds opnieuw bepalen.

Wij staan op het randje van de 21-ste eeuw. We moeten ons werk gaan doen met mensen van de 21-ste eeuw. Daarom is het zo belangrijk dat we nieuwe groepen mensen bij ons werk betrekken. De campagne die we het komende jaar gaan voeren is hard nodig. Aan de andere kant denk ik ook dat elke verandering tijd kost. Ik ben op een leeftijd waarop ik voor een deel in het verleden kijk. Ik betrap me er soms op dat ik denk: vroeger was het beter. Ontwikkelingen gaan in veel opzichten zo snel. Toch ga ik binnenkort een computercursus en een internetcurus volgen. Daar kan ik niet meer onderuit. Ik begin het idee zelfs leuk te vinden.'

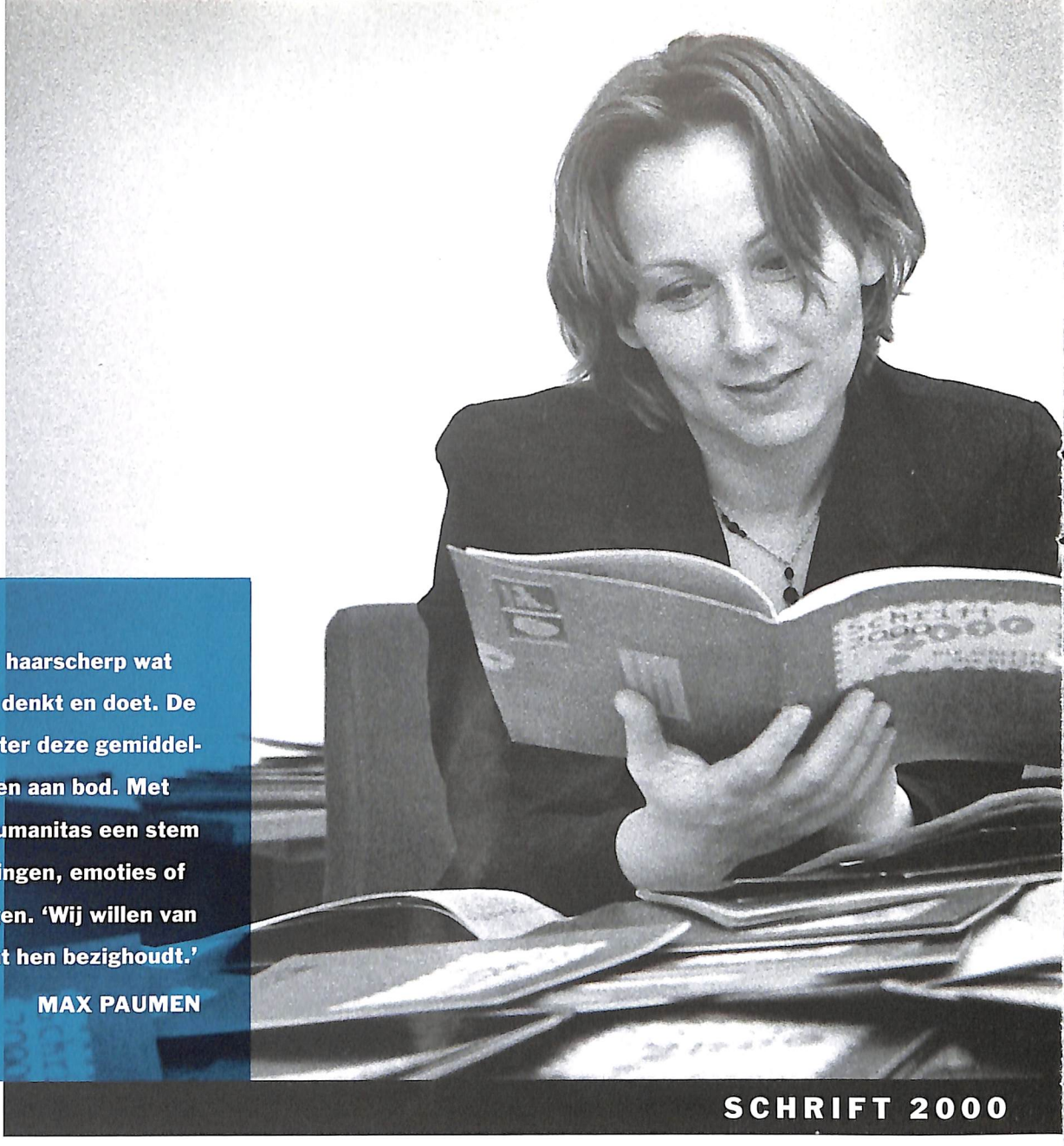

■ Schrift 2000 geeft mensen een stem die anders nooit worden gehoord.

Statistieken vertellen haarscherp wat Nederland gemiddeld denkt en doet. De persoonlijke noot achter deze gemiddelden komt echter zelden aan bod. Met Schrift 2000 geeft Humanitas een stem aan iedereen die meningen, emoties of ervaringen wil uitdragen. 'Wij willen van mensen zelf horen wat hen bezighoudt.'

MAX PAUMEN

Het hart

'ALS JE DE SPACESHUTTEL VERBINDT met de aarde door een buis, dan kan je daar eten door geven, waardoor je niets hoeft mee te nemen zodat je verder weg kunt zonder te verhongeren.' Dit suggereert de tienjarige Peter. Hij is vol van ruimtereizen, hij wil graag avonturen beleven, bergen beklimmen, met dolfijnen zwemmen en walibies verzorgen. En hij wil maatregelen zodat 'vloeken, schelden, mishandelen, doden, bedreigen, ontvoeren, ruzieën en slaan en meer van die dingen' niet meer voorkomen. Peter wil zijn wensen en idealen graag delen met anderen en gelukkig is hij daartoe in staat. Hij is één van de velen die een exemplaar van Schrift 2000 hebben ingevuld. Humanitas heeft onder vijftigduizend mensen schriften uitgedeeld waarin zij wensen en gedachten kunnen opschrijven en opsturen naar Humanitas. Iedereen kan er zijn of haar leven in beschrijven: over wat men gelukkig en boos maakt, ideeën en meningen over alledaagse dingen, maatschappelijke ontwikkelingen en politieke gebeurtenissen.

Schrift 2000 is een manier om inzicht te krijgen in wat mensen bezighoudt. Van de ingezonden schriften wordt een bloemlezing opgenomen in een boek dat in juni 2000 uitkomt. De schriften die inmiddels zijn binnengekomen verschillen stuk voor stuk.

Prachtige tekeningen

Sommige inzenders verfraaien hun verhalen met prachtige tekeningen, anderen vertellen hun verhaal in slechts een enkele zin. Soms bellen mensen met de mededeling dat zij het ingevulde schrift zelf willen houden en of ze dan een kopietje mogen sturen. 'Natuurlijk mag dat', zegt Hellen Köhler, coördinator van Schrift 2000. 'Het schrift geeft mensen een stem die gewoonlijk nooit aan het woord komen. De media staan vol verhalen over hoe goed het gaat in Nederland. Maar wij willen van mensen zelf horen wat hen bezighoudt. Betekent meer welvaart dat je vanzelf gelukkiger wordt? Vast niet.'

Het idee voor Schrift 2000 is ontleend aan een soortgelijk initiatief in Frankrijk dat was geïnspireerd op de Franse revolutie in 1789. Toen werd Parijs door middel van *Cahiers de Doleances* (klaagschriften) op de hoogte gesteld van de deplorabele

'Mijn dokter zegt dat ik moet blijven schrijven'

Foto: Henk Thomas

op de tong

Ruimtereizen maken, bergen beklimmen, met dolfijnen zwemmen en walibies verzorgen

seling is een nieuwe aanleiding om opnieuw *cahiers* te verzamelen, ditmaal in verschillende Europese landen. In Nederland heeft Humanitas het project onder haar hoede genomen.

'Het is deze keer niet de bedoeling alleen maar klachten te verzamelen', zegt Frances Zilinski van het European Social Action Network (ESAN) dat samen met de organisatie Secours Populaire Francais het initiatief nam tot *Cahier 2000*. 'We willen ook verhalen over hoop, inspiratie, ambitie en geluk.'

De Europese Commissie is enthousiast over deze directe dialoog met burgers en beslist in december of er een aanvullende subsidie voor beschikbaar is. Zilinski: 'In dat geval zullen nog meer landen gaan deelnemen aan het project. Er is veel belangstelling, maar het ontbreekt vaak aan geld voor de uitvoering.'

De inzendingen die bij Humanitas zijn binnengekomen geven een prachtig beeld van toekomstdromen, idealen, herinneringen maar ook van problemen en teleurstelling. Sommige inzenders toestand in het land. Gewone burgers schreven over hun strijd voor het dagelijkse bestaan. Dit schudde menigeen wakker en vormde één van de aanleidingen voor de revolutie. In 1989 bij de tweehonderdste verjaardag van de revolutie heeft men opnieuw klaagschriften verzameld, vooral onder mensen aan de onderkant van de samenleving.

Honger

Er kwamen zevenhonderdduizend cahiers binnen, waaruit bleek hoe erg armoede in sommige gezinnen ingrijpt. Er werd zelfs honger geleden. Dit opende een maatschappelijke discussie en resulteerde in wetten tegen sociale uitsluiting. Ook ontwikkelde de regering een structureel armoedebeleid. De eeuwwisschetsen een onthutsend beeld van de hardheid van de maatschappij. 'Vier jaar ben ik gepest door de dorpsjeugd die in bendes opereerde', schrijft een inzendster die liever anoniem wil blijven. 'Van de ochtend tot de nacht, winter en zomer. Vernielingen, scheldpartijen en vernederingen waren mijn deel.'

Nieuwe vriendin

Eenzaamheid houdt veel inzenders bezig. 'Ik wil graag een nieuwe vriendin', schrijft een man. 'Iemand die wil luisteren naar mijn verhaal, iemand met wie je kunt lachen en huilen, leuke dingen kunt doen.'

Inzender A.J. Rietveld koos een geschiedkundige benadering. Hij beschrijft een prachtige persoonlijke oorlogsgeschiedenis. 'Historische snippers', zegt hij. 'Ik heb er geen trauma aan overgehouden, maar ik zit wel boordevol herinneringen en die wil ik niet verloren laten gaan.' Sommige mensen zeggen dat hij maar eens moet ophouden over de oorlog. 'Maar mijn dokter zegt me dat ik erover moet blijven schrijven. Daarom kwam Schrift 2000 als geroepen.' Rietveld schrijft over de belevenissen met zijn joodse vriend Maup. Samen hebben zij als dwangarbeider in Duitsland gewerkt. Later zijn zij met een televisiejournalist langs plekken gegaan die een rol speelden in die tijd. 'Toen bleek dat wij beiden de oorlog heel anders herinnerden. Maup herinnerde het zich allemaal veel zwarter dan ik. Zo zie je maar hoe je het verleden voor een deel zelf inkleurt.'

Schrift 2000 maakt zoals verwacht veel emoties los, constateert Köhler. 'Het is belangrijk om je persoonlijke gedachten, emoties en ervaringen te bewaren. Door anderen er deelgenoot van te maken, kun je waarden die je er zelf aan ontleent overbrengen. Wellicht zullen de verhalen ons inspireren om nieuwe projecten te gaan organiseren. Onze hele organisatie dankt haar bestaan immers aan de inzet en creativiteit van onze leden en vrijwilligers. Waarom zouden wij anderen dan niet vragen wat zij daaraan willen toevoegen?'

Schrift schept band

Schrift 2000 is aangeboden aan alle afdelingen van Humanitas. Vrijwilligers kunnen ze invullen en ook uitdelen aan cliënten. 'Het schrift kan een heel goed middel zijn om een verdieping te bewerkstelligen in de relatie tussen vrijwilligers en cliënten van Humanitas', stelt coördinator Hellen Köhler. 'Bij projecten als vriendschappelijk huisbezoek, rouwbegeleiding en zeker ook Home-Start, opvoedingsondersteuning door vrijwilligers, kan Schrift 2000 aanleiding zijn om met een cliënt over meer persoonlijke zaken te praten.'

Tot 1 februari kunnen exemplaren van Schrift 2000 zonder postzegel opgestuurd worden naar Humanitas Landelijk Bureau, Antwoordnummer 10155, 1000 PA Amsterdam.

J. Oltmans
Protecta: financieel beheer

Protecta, een werkstichting van Humanitas, beheert financiën voor mensen die dat niet zelf meer kunnen of mogen doen. J. Oltmans helpt al zeven jaar als vrijwilliger deze werkstichting. Achter de cijfers gaan mensen schuil, zo weet hij. Zijn arbeidsverleden bij een bank komt hem goed van pas bij dit vrijwilligerswerk.

Na jaren als adjunct-accountant bij een grote bank te hebben gewerkt, kon ik zeven jaar geleden vervroegd uittreden. Op 30 november 1992 stopte ik met betaald werk. December verliep prima. Door de feestdagen had ik een vakantiegevoel. In januari echter merkte ik dat ik mijn werk miste. Niet zozeer mijn baan als wel het bezig zijn. Ik ben niet iemand die thuis kan zitten. Dat merkte mijn vrouw ook. Beiden vonden wij dat ik weer aan de slag moest: actief zijn zorgt ervoor dat je bij de les blijft en niet versukkelt. Behalve dat ik penningmeester werd bij de afdeling Purmerend, ben ik vrijwilliger geworden bij Protecta, een werkstichting van Humanitas. Die helpt mensen met het beheer van hun geld als zij dat niet goed meer zelf kunnen doen. Ook beheert Protecta de financiën van mensen die door de rechter onder bewind zijn gesteld. Dit is de organisatie bij uitstek waar ik mijn expertise kan inzetten. In februari 1993 werd ik vrijwilliger. Mijn taak is het doen van de belastingaangiften voor de cliënten en het beheren van de dossiers van 'mijn' cliënten. Dinsdag en donderdag zijn mijn werkdagen, van 10.00 uur tot 16.00 uur.

Dinsdag

De dag begint gewoontegetrouw met het doornemen van de post. Bij Protecta werken wij met vier mensen. Wij krijgen allemaal onze eigen post. Natuurlijk zitten er ook vandaag de bekende blauwe enveloppen in het stapeltje: de belastingaangifte-aanvragen. Dit werk is altijd anders. Elk dossier bevat het leven van een cliënt en elk dossier is, net als ieder mens, weer anders.

Vandaag besteed ik veel tijd aan het dossier van mijnheer Jansen. Hij is vorig jaar overleden. Protecta was weliswaar niet executeur-testamentair, maar is door de notaris verzocht om de belastingaangifte voor 1998 te verzorgen. Er moeten drie pensioenfondsen worden afgebeld. Ook met de Sociale Verzekeringsbank neem ik contact op. Alle gegevens moeten worden verzameld om aangifte te kunnen doen. Dat vergt veel tijd. Dit soort zaken doen we vaak. Het is routine, ook al vergeten we nooit dat er achter elk dossier een mens schuil gaat. Protecta is niet zoals een bank. Naast de zakelijke kant proberen we genoeg aandacht te geven aan het menselijk aspect. Het gaat in ons werk om mensen en niet louter en alleen om cijfers.

Donderdag

Natuurlijk start de dag met het doornemen van de post. Ik bel nog wat pensioenfondsen op om de gegevens van mijnheer Jansen te achterhalen. Daarna werk ik alle dossiers bij. Een degelijke archivering zorgt ervoor dat alles keurig is op te zoeken.

Er is een aantal nieuwe cliënten inzake vermogensbeheer die door enkele banken naar Protecta zijn doorverwezen. Voor de banken zijn deze cliënten niet vermogend genoeg en dus economisch niet interessant. Maar bij Protecta zijn deze cliënten welkom. Ik merk dat mensen vaak opgelucht zijn als zij weten dat wij hun geldzaken verzorgen. Protecta voorziet in een grote behoefte.

Werken bij Protecta stemt mij tevreden: mijn jarenlange ervaring bij de bank wordt nog steeds gebruikt. Ook na mijn baan ben ik bezig gebleven. Elke werkdag is een uitdaging. Anders zou ik geen zeven jaar als vrijwilliger actief zijn gebleven.

De naam Jansen is gefingeerd

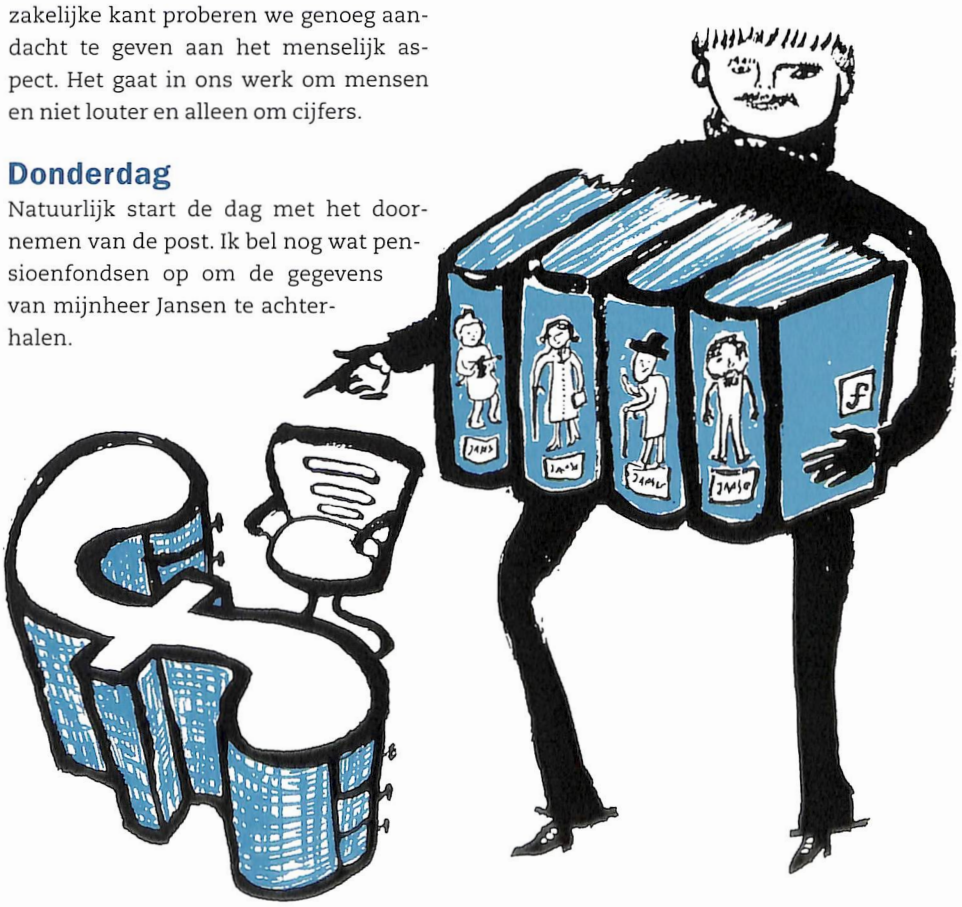

Illustratie: Majel

Tweedehands kleding

Uw oude jas naar India, uw trui die uit de mode is voor Madagascar of uw gekrompen spijkerbroek in Peru? Jaarlijks wordt heel wat tweedehands textiel naar de Derde Wereld verscheept. Hivos (Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking) deed mee aan een onderzoek naar de effecten van deze export. Gedragen kleding is niet altijd een zegen voor mensen in arme landen, zo blijkt. In de plaatselijke textielindustrie gaan namelijk banen verloren. Wie koopt nog een nieuw overhemd als hij een smalle beurs heeft en er voor weinig geld een fatsoenlijk tweedehandsje is? Maar het verlies aan banen in de industrie wordt goedgemaakt door de groei van werkgelegenheid in de plaatselijke handel, een gevolg van de invoer van tweedehands kleding. De belasting van het milieu door afgedankte Westerse kleding, een vaak geuite klacht, blijkt niet te spelen. Kleding wordt tot de laatste draad hergebruikt. Is het niet in de garderobe, dan wacht er voor een verschoten shirt altijd nog een carrière als poetsdoek.

Regionale ontmoetingen

Het Humanistisch Verbond (HV) nodigt voor haar regionale ontmoetingen in het voorjaar van 2000 ook geïnteresseerden van andere humanistische organisaties uit, in het bijzonder leden van Humanitas. In tal van afdelingen is de onderlinge relatie tussen beide organisaties namelijk goed. Het Humanistisch Verbond organiseert al jaren regionale ontmoetingen voor dertig tot vijftig personen. De bijeenkomsten bieden gelegenheid voor het leggen van contacten en het uitwisselen van meningen en gedachten. In het voorjaar van 2000 is de aandacht gevestigd op het thema *actief burgerschap in een multiculturele samenleving*. Een regionale ontmoeting duurt van vrijdagmiddag 17.00 uur tot zaterdagmiddag 16.30 uur. De kosten bedragen ƒ 65,–. Informatie en brochure: Afdeling regionale Activering van het Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 521 90 40.

Nieuwe rol Humanistische Omroep

De Humanistische Omroep is zich vorig jaar onafhankelijker gaan opstellen ten opzichte van de humanistische beweging. Dat blijkt uit het jaarverslag over 1998 van de omroep. Als een van de kleinere omroepen heeft de Humanistische Omroep elke week zendtijd op radio en televisie. Maar niet op de uren waarop Nederland aan de buis gekluisterd zit. Zij richt zich derhalve tot een publiek dat geïnteresseerd is in haar programma's. Bekend zijn het radioprogramma Kwartier Humanisme en het tv-programma YOY voor jongeren. De Humanistische Omroep heeft zich in 1998 verder geprofileerd als een omroep die op een actieve en kritische manier de discussie over de betekenis van het hedendaags humanisme aangaat. Aan de activiteiten in de humanistische organisaties wordt slechts beknopt aandacht besteed. 1998 was ook het jaar waarin een interne verzakelijking is doorgevoerd. Dat ging ten koste van vele uurtjes vergaderen: alleen als het niet anders kan wordt er nog vergaderd.

Weerbaarheid in het publiek

Het Humanistisch Verbond gaat onverschilligheid op straat te lijf. Leden kunnen trainingen *Weerbaarheid in het publiek* volgen. Iedereen is wel eens getuige geweest van mensen die zich in het openbaar misdragen, bijvoorbeeld door het maken van haatdragende of beledigende opmerkingen, handtastelijkheden of stuitende manieren. Wie daar openlijk iets van zegt loopt het risico in moeilijkheden te raken. Maar je mond houden is vaak onbevredigend en wekt de schijn van onverschilligheid. De training leert mensen hoe zij in het openbaar weerbaar kunnen worden in situaties waarin het gedrag van anderen aan de kaak moet worden gesteld. De training betreft geen judo of karate maar leert mensen hun angst te overwinnen om in het openbaar hun mond open te doen. Meer informatie: Humanistisch Verbond (Wilma Reinders), telefoon 020.521 90 00.

Foto: Stan Caudron

Met een weerbaarheidstraining van het Humanistisch Verbond leert men in het openbaar zaken aan de orde te stellen.

Universiteit groeit uit jasje

De Universiteit voor Humanistiek (UvH) is een van de snelst groeiende universiteiten in Nederland. In september hebben zich ongeveer 120 nieuwe studenten ingeschreven. Het percentage eerstejaars studenten ligt veertig procent hoger dan in het voorgaande jaar. Drie jaar geleden schreef de universiteit ongeveer vijftig nieuwe studenten in. De gestage groei dateert vanaf 1991. Tot dat jaar was er een geleidelijke daling van de instroom. In 1994 begon een groeispurt, slechts onderbroken door een dip in 1996. De UvH telt ongeveer 350 studenten, zeven keer zo veel als tien jaar geleden. De universiteit dreigt door deze warme belangstelling uit haar jasje te groeien. De UvH is een van de kleinste universiteiten in Nederland. De groten hebben duizenden studenten, maar geen hen evenaart de groei van de UvH.

Wat met God?

Hoe staat u nu precies tegenover God? Het boek *Wat met God?*, verschenen bij het Vlaamse Humanistisch Verbond, bevat veertien verschillende, persoonlijke belevingen met de omgang met God. Die zijn opgeschreven door evenveel auteurs, die vanuit diverse humanistische en levensbeschouwelijke verwante richtingen bijdragen aan het boek hebben geleverd. Wat met God? (ƒ 35,–) is uitgegeven door de Humanistische Vrijzinnige Dienst vzw Antwerpen. ISBN 90-74174-02-7.

Foto: Henk Thomas

■ Wethouder Jetta Klijnsma van Den Haag opent het nieuwste Home-Start project van Humanitas in Den Haag. Het project biedt gezinnen met jonge kinderen opvoedingsondersteuning door ervaren vrijwilligers. Humanitas vierde ook dat zeven nieuwe vrijwilligers van Home-Start hun voorbereidingscursus hebben afgerond.

Feestje Home-Start Den Haag

Foto: Henk Thomas

In Spijkenisse loopt het ene na het andere nieuwe project van stapel en vrijwilligers stromen toe. In een paar jaar heeft de afdeling Voorne-Putten en Rozenburg zichzelf op de kaart gezet. Zelfs de gemeente en de provincie zijn enthousiast. 'Maar vergeet niet, het blijft vrijwilligerswerk.'

WENDY MAAS

Voorne-Putten en Rozenburg steelt harten in Spijkenisse

GROOT FEEST OP BEURTSCHIPPER 50, een onopvallend rijtjeshuis in een van de vele woonwijken van Spijkenisse. Van binnen is deze woning heel wat minder gewoon. Het is namelijk het kantoor van de afdeling Voorne-Putten en Rozenburg. Maandag 8 november is het officieel in gebruik genomen. Onder de mensen, dat is precies de plek waar de afdeling zijn wil. Niet alleen de afdeling is blij. Tussen de ballonnen en de vele genodigden richt Edit Hallensleben, gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland, zich tot het publiek. 'In het vorige kabinet was het allemaal werken, werken, werken. Er is nu weer aandacht voor sociaal beleid. Ik ben geïnteresseerd in mensen en hun activiteiten. Humanitas richt zich daarop, ik draag dat hoog.'

De afdeling Voorne-Putten en Rozenburg had tot voor kort geen kantoorruimte. De bestuurders deden het werk thuis. Maar de afdeling is sterk gegroeid de laatste paar jaar, niet in de laatste plaats door een pragmatische aanpak van het bestuur.

Jeugdgevangenis

Het ene na het andere project liep van stapel en er zijn nu meer dan vijftig vrijwilligers. 'Uit de vele persoonlijke contacten van onze bestuurders zijn verschillende projecten voortgekomen', vertelt secretaris Toby Witte. 'Een van de bestuursleden had bijvoorbeeld contact met de jeugdgevangenis in de buurt. Nee, niet zelf gezeten hoor, maar dat bestuurslid had zelf contact opgenomen.'

Zo werd het project *gevangenenbezoek* geboren. Vrijwilligers gaan op bezoek bij gedetineerden die weinig aandacht van buiten krijgen. Voor dit project hebben zich wel twintig vrijwilligers gemeld, zegt Witte. 'De afdeling regelt een kennismaking met de gevangenis met al haar regels alvorens hen aan gevangenen te koppelen. Vrijwilligers moeten wel weten waar zij aan beginnen.'

In het nieuwe kantoor zijn de projecten ondergebracht in de verschillende werkkamers, elk met eigen coördinatoren. Zo als Home-Start, een project voor opvoedingsondersteuning bij gezinnen met kleine kinderen. Het project Steun bij Rouw is een samenwerkingsverband met nog vier andere afdelingen in de regio. In Spijkenisse heeft Humanitas plaatselijke vrijwilligers voor deze activiteit. Het grote succes achter al deze nieuwe projecten is de planmatige aanpak van de afdeling.

Huisartsen en scholen

Nieuwe initiatieven worden altijd voorafgegaan door een behoefte-onderzoek. Daaruit wordt duidelijk welke vraag er precies leeft en op welke manier Humanitas daar het beste op in kan spelen. Witte: 'Voor Home-Start bijvoorbeeld hebben wij een behoefte-onderzoek gehouden onder huisartsen, scholen en consultatiebureaus. Je hoeft het echt niet ver te zoeken.'

Een voorbeeld van een geslaagde activiteit is de stichting *Humanitas Dak boven je hoofd*. Die helpt via twee aparte voorzieningen zowel jongeren als alleenstaande vrouwen die het slachtoffer zijn van mis-

■ **Gedeputeerde Hallensleben bij het kantoor van de afdeling Voorne-Putten en Rozenburg.**

handeling of bedreiging binnen het gezin. Humanitas helpt hen aan nieuwe woonruimte en met begeleiding van vrijwilligers kunnen zij een nieuw bestaan opbouwen. De gemeente Spijkenisse is heel gecharmeerd van dit initiatief en kent elk jaar opnieuw subsidie toe.

Het bestuur van Voorne-Putten en Rozenburg heeft de smaak te pakken en broedt op meer activiteiten. Maar het motto blijft: beter vijf goede dan tien zwakke projecten. 'Want het draait uiteindelijk om voldoende enthousiaste vrijwilligers', verduidelijkt Witte. 'Zij dragen het werk. Eendagsvliegen moeten wij niet hebben. We willen onze vrijwilligers het liefst binden voor twee of drie jaar. Maar vergeet niet, het blijft vrijwilligerswerk.'

Door het grote enthousiasme en de daaruit voortvloeiende inzet kunnen vrijwilligers wel eens teveel in beslag worden genomen door hun werk voor Humanitas. Belangrijk blijft daarom dat men elkaar steunt en bij dreigende overbelasting tijdig aan de bel trekt. 'Maar laat ik nu niet gaan klagen, ik ben er ook best trots op dat alles wat wij wilden er is gekomen', lacht Witte. Het enige wat ze bij Humanitas in Spijkenisse nog zoeken is een duizendpoot op het nieuwe kantoor. Voor de telefoon, de administratie en het eerste contact aan de deur. Witte: 'Want laten we eerlijk zijn, wat heb je aan naamsbekendheid en een mooi kantoor als je niet bereikbaar bent?'

Agenda

december

10 december — **Een brug tussen culturen**, publiek debat over mensenrechten in cultureel pespectief met de Soedanese activist professor Abdullahi An-Na'im. Het debat wordt georganiseerd door Humanitas, Universiteit voor Humanistiek, Humanistisch Verbond, Humanistisch Overleg Mensenrechten en Hivos. Plaats: De Balie in Amsterdam, 20.00 uur. Toegang gratis, reserveren noodzakelijk bij De Balie, telefoon 020 · 553 51 00.

11-12 december — Blok 3 van de **bestuurderscursus** van Humanitas over beleidsplan en werkplan komen aan bod. Plaats: Kerk en Wereld, De Horst 7 in Driebergen. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas, 020 · 523 11 00 (Ton v.d. Brink)

12 december — **Uitreiking Dr. J.P. van Praagprijs** door het Humanistisch Verbond aan de Soedanese mensenrechtenactivist Abdullahi An-Na'im. Plaats: Koninklijk Instituut voor de Tropen, Amsterdam. Toegang gratis. Reserveren: Humanistisch Verbond (Petra Smits), telefoon 020 · 521 90 00.

12 december — **Benefietdiner** Steunfonds Humanisme van 18.30 - 21.30 uur. Kosten: ƒ 250,–. Informatie en reserveren: Steunfonds Humanisme (Mirjam Gouweloos), telefoon 020 · 521 90 00 of e-mail steunfonds@lb.humanistischverbond.nl.

16 december — Tweede **campagneworkshop werkstichtingen Humanitas.** Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (afdeling communicatie), telefoon 020 · 523 11 00.

31 december — **Oudjaar**, Landelijk Bureau van Humanitas gesloten.

januari

11 januari — 4e ronde **campagneworkshop** voor afdelingen en districtsmedewerkers in het district **Noord**. Inlichtingen: districtskantoor telefoon 050 · 312 06 33.

13 januari — 4e ronde **campagneworkshop** voor afdelingen en districtsmedewerkers in het district **Zuid**. Inlichtingen: telefoon 040 · 213 07 11 (districtskantoor).

15 januari — **Extra campagneworkshop** 4e ronde voor alle mensen die in eigen district niet aanwezig kunnen zijn. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas, telefoon 020 · 523 11 00.

17 januari — 4e ronde **campagneworkshop** voor afdelingen en districtsmedewerkers in het district **Oost**. Inlichtingen: telefoon 0575 · 546 057 (districtskantoor).

17 januari — Kwartier Humanisme over **Schrift 2000**. Op Radio 5 van 17.45 - 18.00 uur, 1008 AM of via de kabel in stereo FM.

19 januari — 4e ronde **campagneworkshop** voor afdelingen en districtsmedewerkers in het district **Zuidwest**. Inlichtingen: telefoon 070 · 358 42 84 (districtskantoor).

20 januari — 4e ronde **campagneworkshop** voor afdelingen en districtsmedewerkers in het district **Noordwest**. Inlichtingen: telefoon 020 · 305 11 33 (districtskantoor).

21 januari — **Nieuwjaarsreceptie** georganiseerd door de humanistische organisaties in Nederland. Inclusief discussiebijeenkomst (21 stellingen voor de 21ste eeuw) en borrel met buffet. Locatie: het Planetarium Gaasperplas, A'dam Zuidoost (17.00 uur). Uitnodigingskaarten zijn te bestellen bij het Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 521 90 00 (afdeling communicatie).

24 januari — Kwartier humanisme over **ex-gedetineerden.** Op Radio 5 van 17.45 - 18.00 uur, 1008 AM of via de kabel in stereo FM.

28 januari — **11e Dies Natalis** van de Universiteit van Humanistiek (UvH) in de Jaarbeurs in Utrecht (Irenezaal). Aanvang 15.30 uur. Inlichtingen UvH, telefoon 030 · 239 01 75.

Uitzendbureaus voor vrijwilligers

De stichting VrijwilligersManagement is begonnen met het opzetten van uitzendbureaus voor vrijwilligers onder de naam Free Flex. De eerste vestiging is geopend in Delft eind oktober. Begin volgend jaar komen er ook vestigingen in Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem en Renkum. Bij voldoende interesse zal Free Flex landelijk gaan opereren. Met dit nieuwe initiatief speelt de stichting VrijwilligersManagement in op de veranderende trend in het vrijwilligerswerk. De traditionele vrijwilliger bindt zich voor een langere periode aan een bepaalde organisatie. Maar steeds meer vrijwilligers voelen daar niet meer voor. Zij zoeken vrijwilligerswerk dat aansluit bij hun kennis, ervaring en ambities en willen korte activiteiten met een duidelijk begrensde verantwoordelijkheid. Omdat veel vrijwilligersorganisaties er niet in slagen om hun vrijwilligerswerk op die manier te organiseren, ontstaat er op veel plaatsen een tekort aan beschikbare vrijwilligers. Dit staat in schril contrast met de constatering van onder andere het Centraal Bureau voor Statistiek dat de bereidheid voor vrijwilligerswerk groot is. VrijwilligersManagement wil met de nieuwe uitzendbureaus de kloof tussen vraag en aanbod in het vrijwilligerswerk overbruggen. Zij hoopt met name nieuwe doelgroepen zoals jongeren en tweeverdieners aan te trekken. Iedereen die interesse heeft in vrijwilligerswerk kan zich inschrijven. Een klus duurt maximaal zes maanden. Meer informatie: Stichting VrijwilligersManagement, telefoon 030.233 39 37.

OR bij DMH

Op woensdag 1 december heeft de ondernemingsraad van Humanitas haar personeelsbijeenkomst belegd bij de Stichting Humanitas DMH. Een van de belangrijkste onderwerpen op de agenda was de additionele arbeid. De vergadering op locatie maakt deel uit van een nieuwe aanpak van de ondernemingsraad. In plaats van alle vergaderingen op het Landelijk Bureau te plannen, wordt voortdurend een ander vergaderadres gezocht, bij een afdeling of een werkstichting. Behalve de personeelsbijeenkomst grijpt de ondernemingsraad de gelegenheid aan om iets van de plaatselijke activiteiten op te pikken. Zo hield Ad van Rijnen, regiomanager van DMH, een inleiding over dienstverlening aan mensen met een verstandelijke handicap. Voor de OR-leden vergroot dit de toegevoegde waarde van de bijeenkomst. Men hoeft niet meer een hele reis te maken voor alleen een vergadering, maar ziet ook hoe plaatselijke activiteiten draaien en kan collega's leren kennen.

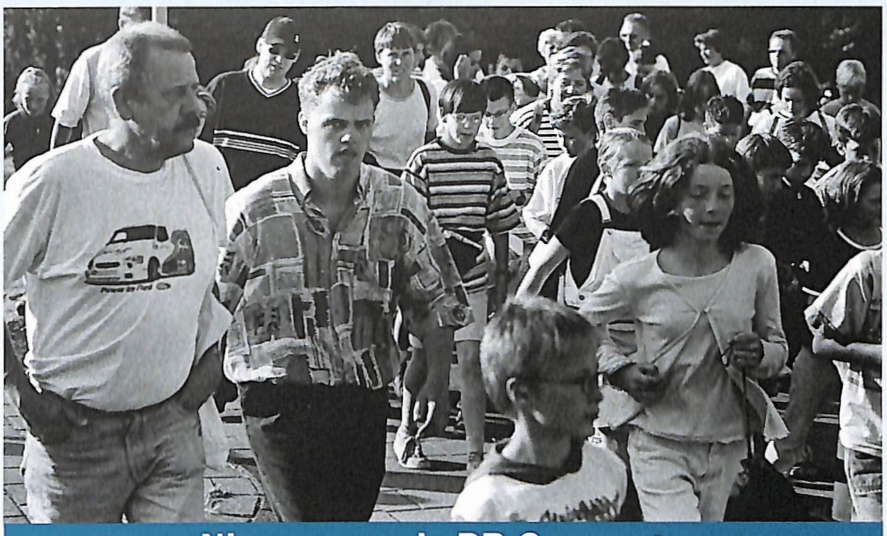

Foto: Henk Thomas

Nieuws van de PR-Campagne

'Wij slagen zeker in onze doelstelling'

'Het *PR 2000 handboek* van Humanitas stond vanaf maart op mijn kantoor', zei Marjoleine Beers van de afdeling Leeuwarden. 'Het keek mij aan, ik zag het wel maar wist niet goed hoe ik je nou moest gebruiken. Waar begin je en hoe vertel je de mensen van je eigen afdeling wat er gedaan moet worden?' Beers hield op de AVA van 20 november een presentatie over het handboek PR 2000, bedoeld voor de imago-campagne van Humanitas.

'Toen kwam de derde pr-bijeenkomst in Leeuwarden. Het Landelijk bureau had zeker niet stilgezeten, zo bleek. Er waren al heel wat van onze wensen gerealiseerd: een pagina op internet, gratis folders en het campagneplan van Frank Pels. Lenneke Overmaat las ons voor hoe hij te werk was gegaan en hoe hij aankijkt tegen Humanitas en haar vrijwilligers. Zijn verhaal ontroerde ons. Opeens zag ik ons door de ogen van een ander en ik dacht: 'eigenlijk is het helemaal niet zo moeilijk, want Humanitas dat ben ik'. En als ik vanuit deze gedachte ga beginnen, dan moet het lukken.

Direct daarna heb ik het handboek gepakt en alle vragen en formulieren doorgelezen. Voor iedere coördinator en bestuurlid heb ik een *huiswerkpakket* gemaakt, zodat iedereen een bijdrage zou leveren.

De volgende stap was interne communicatie: het geven van een korte presentatie voor ons dagelijks bestuur dat deze aanpak ondersteunde. Daarna heb ik voor alle coördinatoren en bestuursleden een uitgebreide presentatie verzorgd, zodat zij allemaal weten waarom het plan 2000 is opgezet, hoever we al waren en vooral hoe we gezamenlijk onze wensen en plannen op papier zetten. Op dit moment wordt er door iedereen hard gewerkt aan de invulformulieren. Binnenkort zal alles verzameld worden, zodat ons totale en definitieve plan kan worden geschreven. En met dat plan ook ons budget.

Eén ding weten we in Leeuwarden al zeker: het werven van leden en vrijwilligers zullen we starten vanuit onszelf: door te *netwerken*. Want als we allemaal uitstralen: *Humanitas dat ben ik*, dan moeten wij slagen in onze doelstelling. Gewoon doen wat je moet doen.'

Loterijgeld naar projecten

Behalve aan een aantal landelijke projecten (zie Van Mens tot Mens nr. 9), kent het hoofdbestuur van Humanitas ook een deel van de opbrenst van loterijen toe aan lokale projecten, te weten: Samen de schouders eronder (Limburg); Humanitas Dar el Hidaya (Rotterdam); Jongerenopvang (Spijkenisse); Maatjesproject voor daklozen (Utrecht); Transsexualiteit/Madi (Rotterdam); Het Viaduct (District Noord/DMH); Omgangsregeling kinderen van gescheiden ouders (District Oost).

Ingezonden brieven, reacties, (juridische) vragen kunt u opsturen naar Humanitas, Postbus 71 1000 AB Amsterdam ovv. 'Postbus 71 vraag'

Vragen

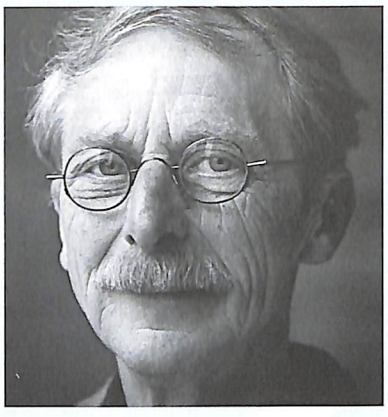

Foto: Henk THomas

■ Juridisch medewerker mr. Ton van den Brink

Pensioenopbouw bij werkloosheid

Zodra je in de wao komt heb je recht op een premievrije opbouw van pensioenrechten. Bestaat iets dergelijks ook als je werkloos wordt?

Ja, althans voor een oudere groep werklozen en dan nog slechts gedeeltelijk. Iedereen van 40 jaar en ouder die onder de Werkloosheidswet (ww) komt te vallen, kan voor verdere pensioenopbouw een beroep doen op het Fonds Voorheffing Pensioenen (FVP). Het fonds heeft een regeling die erin voorziet de pensioenopbouw voor werkloze werknemers gratis te laten doorlopen. Dat gebeurt echter alleen zolang de ww-uitkering is gekoppeld aan het laatst verdiende salaris (de loongerelateerde ww). Deze periode duurt minimaal een half jaar en kan, afhankelijk van het arbeidsverleden, uitlopen tot vijf jaar. Het FVP stopt zodra u als ww-er na de loongerelateerde periode een vast bedrag als uitkering krijgt. De regeling wordt uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank in Amstelveen. De aanmelding en afhandeling verloopt via het eigen pensioenfonds.

Schenking aan kleinkinderen

Hoeveel geld mag ik mijn kleinkinderen schenken zonder dat daarover belasting betaald moet worden? En lopen zij het risico dat zij de schenking terug moeten betalen als ik naar een verzorgingstehuis verhuis?

U kunt uw kleinkinderen over een periode van twee jaar 49511 gulden geven zonder dat er schenkingsrecht over is verschuldigd. Dan nemen wij aan dat de schenking te traceren is. Als u geregeld een bedrag contant geeft, is een schenking nauwelijks aan te tonen. De belastingdienst telt de geschonken bedragen over de periode van twee jaar bij elkaar op. Geeft u uw kleinkinderen bijvoorbeeld op 5 december van dit jaar het volledige bedrag dat schenkingsvrij is, dan kunt u pas op 5 december 2001 weer gebruik maken van de vrijstelling. Bij verhuizing naar een verzorgingstehuis lopen uw kleinkinderen niet het risico dat ze het geld moeten terugbetalen. De vermogenstoets is afgeschaft. Bij opname in een verzorgingstehuis wordt dus niet langer gekeken naar het geld dat u bezit op een bankrekening of in een eigen huis.

Wachten op thuiszorg

Sinds mijn thuiskomst uit het ziekenhuis twee maanden geleden heb ik dringend huishoudelijke hulp nodig. Maar ik heb te horen gekregen dat ik voorlopig niet op thuiszorg hoef te rekenen. Er is geen geld meer. Kan de thuiszorginstelling hulp weigeren als je er toch recht op hebt?

De Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) geeft u aanspraak op thuiszorg, zodra het regionaal indicatieorgaan heeft vastgesteld dàt u hulp nodig heeft en hoeveel. De hulp wordt betaald uit het budget dat de overheid daarvoor beschikbaar heeft gesteld. De ziektekostenverzekeraar schuift dit geld door naar de thuiszorginstelling en die zorgt voor huishoudelijke hulp. Het probleem is dat de thuiszorginstellingen de hulp niet in alle gevallen kunnen leveren vanwege geldgebrek of personeelstekorten. Het beroep op de thuiszorg is sinds enkele jaren namelijk flink toegenomen en is al enige tijd zó groot, dat de vraag soms vele malen hoger is dan de beschikbare capaciteit. Daardoor zijn er al geruime tijd wachtlijsten en het leek er tot nu toe op dat de verzekerden zich daarbij maar neer moesten leggen. Over de vraag wat een redelijke wachttijd is, zegt de wet echter niets. Een korte wachttijd mag dan soms acceptabel zijn, meestal kan de situatie van de aanvrager geen uitstel lijden. Bovendien was tot nu toe niet precies duidelijk wie verantwoordelijk is dat verzekerden binnen een redelijke termijn zorg krijgen. Is het de overheid die voldoende geld ter beschikking moet stellen of moet de verzekerde zich tot de ziektekostenverzekeraar wenden voor de hulp? Daarover heeft de rechter in Utrecht onlangs een belangrijke uitspraak gedaan: ziektekostenverzekeraars zijn er als eerste voor verantwoordelijk dat mensen binnen redelijke tijd hulp ontvangen. De verzekeraar kan zich daarbij niet beroepen op geldgebrek. Wanneer het budget voor de thuiszorg te klein is, had de verzekeraar dat probleem maar bij de staat aan de orde moeten stellen. De staat is wel medeverantwoordelijk volgens de rechter, maar de verzekeraar heeft als eerste een zorgplicht en mag een tekort aan geld niet afwentelen op degenen die zorg nodig hebben. En met deze uitspraak in kort geding droeg de rechter de ziektekostenverzekeraar op om voor vier oudere vrouwen die al maanden op de wachtlijst stonden, binnen een week de huishoudelijke hulp te financieren. Zo'n uitspraak is van belang voor iedereen die op de wachtlijst staat voor huishoudelijke hulp. Formeel geldt de uitspraak alleen voor de vier vrouwen die zich tot de rechter hebben gewend. Maar zowel de ziektekostenverzekeraars als de overheid hebben begrepen dat er nu onmiddellijk iets aan de wachtlijsten gedaan moet worden. Op het recente vonnis is dan ook direct spoedoverleg gevolgd tussen het ministerie van vws en de organisatie van zorgverzekeraars om meer geld voor de thuiszorg uit te trekken. De vraag is of de uitspraak ook gevolgen zal hebben voor de aanspraken en wachttijden voor andere typen zorg, zoals verzorging, verpleging, hulp aan gehandicapten en psychiatrische behandelingen, die net als de thuiszorg uit de AWBZ-premies worden betaald. Ouders van verstandelijk gehandicapten hebben in ieder geval al aangekondigd ook een proefproces te zullen aanspannen vanwege de wachtlijsten voor woonvoorzieningen voor hun kinderen.

Colofon
Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.
Adres Postbus 71 1000 AB Amsterdam
Telefoon 020 · 523 11 00
Fax 020 · 622 73 67
Internet www.humanitas.nl
Postgiro 582000
Abonnementen ƒ 20,– per jaar
ISSN-nr. 0166-1124
Aanmelding voor lidmaatschap schriftelijk bij het Landelijk Bureau van Humanitas, Postbus 71, 1000 AB, Amsterdam. Postgiro ledenadministratie 294050
Redactie Jacqueline Kenkel, Michael Kerkhof, Wendy Maas, Henk Vlaming
Medewerkers Ton van den Brink, Bamber Delver, Omke Oudeman, Max Paume, Frans van Rooijen, Henk Thomas
Vormgeving Casper Klaasse, Hans Klootwijk
Illustratie Majel
Foto omslag Henk Thomas
Druk Boom Planeta

Nalaten is iets heel anders dan nalatigheid

Bij een overlijden moet er snel heel veel geregeld worden. Dat gaat veel gemakkelijker als u zelf al maatregelen heeft genomen. Maar veel mensen vinden het moeilijk of onaangenaam om zulke maatregelen te treffen.

Het Steunfonds Humanisme heeft betrouwbare, ervaren mensen die u kunnen helpen. Als uw executeurtestamentair bespreken ze met u hoe uw laatste wil er uit moet komen te zien. En uiteindelijk dragen ze ook nog zorg voor punctuele uitvoering.

Het Steunfonds Humanisme is opgericht door het Humanistisch Verbond. Het Humanistisch Verbond strijdt voor een humane, tolerante samenleving. Vraag gerust meer informatie, telefonisch op nummer (020) 521 90 00 of met de onderstaande bon.

STEUNFONDS
Humanisme

JA ik wil meer informatie over een executeur-testamentair van het Steunfonds Humanisme.

naam v / m

adres

pc / plaats

telefoon

M

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Steunfonds Humanisme, Antwoordnummer 10938,
1000 RA Amsterdam

Humanitas

Humanitas doet er wat aan

Duizenden vrijwilligers georganiseerd in 80 lokale afdelingen werken mee aan een samenleving waarin voor iedereen plaats is. Steun, hulp en zorg op basis van gelijkwaardigheid.

Humanitas-vrijwilligers werken mee aan o.a.: vrijwillige thuiszorg, steun bij rouw, home-start (gezinsbegeleiding), kindervakantiekampen en vakanties bij gastgezinnen, budgetbeheer, maatschappelijke begeleiding voor vluchtelingen.

Doet u mee?

Informatie
Humanitas, telefoon 020.5231100
fax 020.6227367, email info@lb.humanitas.nl
bezoekadres Sarphatistraat 4, 1017 WS Amsterdam

Hoe ziet jouw leven eruit?

Laat je stem horen, schrijf mee met Schrift 2000

Voor méér exemplaren van Schrift 2000
en/of informatie, bel 020.5231100